

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ФІНАНСИ»

Галузь знань	D Бізнес, адміністрування та право	Освітній рівень	Перший (бакалаврський)				
Шифр і назва спеціальності	D 5 Маркетинг	Семестр	5				
Назва освітньої програми	Маркетинг	Тип дисципліни	обов'язкова				
Факультет	Економіки та менеджменту	Кафедра	Фінанси, банківська справа та підприємництво				
Обсяг:	За видами занять:						
Кредитів ECTS	Годин	Лекцій	Семінарських занять	Практичних занять	Лабораторних занять	Самостійна підготовка	Вид контролю
4	120	30	-	30	-	60	екзамен

ВИКЛАДАЧ

Єлецьких Світлана Яківна svetlana.eleckyh@gmail.com

Доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри «Фінанси, банківська справа та підприємництво».
Досвід роботи більше 30 років.
Автор понад 150 наукових та навчально-методичних праць.
Провідний лектор з дисциплін: «Методологія та організація наукових досліджень»,
«Фінансовий менеджмент»,
«Бізнес-діагностика та управління бізнес-діяльністю»,
«Управління фінансовою санацією»,
«Контролінг в системі фінансового управління підприємством»

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДИСЦИПЛІНУ

Анотація	Дисципліна спрямована на оволодіння теоретичними знаннями з теорії функціонування та розвитку фінансових відносин на різних рівнях економічної системи: загальнодержавному (макрорівень), регіональному (рівень адміністративно-територіальних одиниць) і на рівні окремих суб'єктів господарювання (мікрорівень), міжнародному рівні
----------	---

Мета та цілі	Метою викладання дисципліни « <i>Фінанси</i> » є: вивчення сукупності фінансових відносин як специфічної форми суспільних відносин-підсистеми економічного базису. Це необхідно майбутньому спеціалісту, щоб об'єктивно оцінювати економічні процеси, що відбуваються в суспільстві; розуміти суть і тенденції розвитку фінансових відносин та їх особливостей у сфері державних фінансів, міжнародних фінансів і фінансів господарчих суб'єктів. Основними цілями вивчення дисципліни є: з'ясування ролі фінансів в економічній перебудові суспільства та функціонуванні окремих суб'єктів господарювання; розуміння ключових проблем та тенденцій розвитку фінансової системи державі та її окремих ланок, суті та змісту фінансової політики держави; вивчення закономірностей та сучасних тенденцій розвитку фінансових відносин на рівні держави, суб'єктів господарювання, населення, у сфері міжнародних фінансів, страхового та фінансового ринків; визначення шляхів використання цих закономірностей у практиці створення й функціонування організацій; набуття навичок побудови ефективних фінансових відносин організацій з бюджетною системою держави, банківськими установами, страховими компаніями, фондовими біржами, учасниками фінансового ринку та міжнародних відносин.
Формат	Лекції (очний, дистанційний формат), практичні заняття (очний, дистанційний формат), консультації (очний, дистанційний формат), підсумковий контроль – екзамен (очний, дистанційний формат)
Пререквізити	Знання, набуті в результаті отримання повної загальної середньої освіти
Пореквізити	Знання з теорії і практики дисципліни «Фінанси» можуть бути використані здобувачами як під час навчання у ВОЗ, так й у професійній діяльності. Засвоєння теоретичних засад фінансових відносин створює ту основу, на якій базується вивчення прикладних економічних і дисциплін, які розкривають конкретні питання організації фінансових відносин суб'єктів господарювання з різними ланками фінансової системи та сприяють підвищенню ефективності процесу управління організаціями.

Компетенції відповідно до освітньо-професійної програми

Загальні компетентності (ЗК)	Спеціальні (фахові) компетенції (СК)
ЗК3.Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	СК3.Здатність використовувати теоретичні положення маркетингу для інтерпретації та прогнозування явищ і процесів у маркетинговому середовищі.
ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.	СК4.Здатність проваджувати маркетингову діяльність на основі розуміння сутності та змісту теорії маркетингу і функціональних зв'язків між її складовими.
ЗК5. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.	СК5.Здатність коректно застосовувати методи, прийоми та інструменти маркетингу.
ЗК6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.	СК6.Здатність проводити маркетингові дослідження у різних сферах маркетингової діяльності.
ЗК7.Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	СК8.Здатність розробляти маркетингове забезпечення розвитку бізнесу в умовах невизначеності.
ЗК8. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.	СК12.Здатність обґрунтовувати, презентувати і впроваджувати результати досліджень у сфері маркетингу.
ЗК9.Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.	СК13.Здатність планування і провадження ефективної маркетингової діяльності ринкового суб'єкта в кросфункціональному розрізі.
ЗК11. Здатність працювати в команді.	СК14.Здатність пропонувати вдосконалення щодо функцій маркетингової діяльності.
ЗК12.Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).	
ЗК14.Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.	

Програмні результати навчання (ПРН)

ПРН 9. Оцінювати ризики провадження маркетингової діяльності, встановлювати рівень невизначеності маркетингового середовища при прийнятті управлінських рішень.

ПРН 10. Пояснювати інформацію, ідеї, проблеми та альтернативні варіанти прийняття управлінських рішень фахівцям і нефахівцям у сфері маркетингу, представникам різних структурних підрозділів ринкового суб'єкта.

ПРН 11. Демонструвати вміння застосовувати міждисциплінарний підхід та здійснювати маркетингові функції ринкового суб'єкта.

ПРН 13. Відповідати за результати своєї діяльності, виявляти навички підприємницької та управлінської ініціативи.

ПРН 14. Виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані маркетингові рішення.

Вимоги викладача.

Здобувач зобов'язаний відвідувати всі лекційні та практичні заняття згідно розкладу, не спізнюватись, дотримуватися етики поведінки. Працювати з навчальною та додатковою літературою, з інформацією на електронних носіях і в Інтернет-ресурсах. За умов пропуску лекційних занять проводиться усна співбесіда за темою. Відпрацьовувати практичні заняття за наявності допуску викладача. З метою оволодіння високим рівнем якості освіти з дисципліни необхідно регулярно відвідувати та готуватись до занять. Самостійна робота включає в себе теоретичне вивчення питань, що стосуються тем лекційних занять, які не ввійшли в теоретичний курс, або ж були розглянуті коротко, тому передбачається їх поглиблена проробка за рекомендованою літературою. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Якщо студент відсутній з поважної причини, він презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та під час консультації викладача. Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності: при використанні Інтернет ресурсів та інших джерел інформації студент повинен вказати джерело, використане в ході виконання завдання. У разі виявлення факту плагіату студент отримує за завдання 0 балів.

СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Лекція 1	Тема1 Предмет фінансової науки як пізнання сутності фінансів	Практичне заняття 1	Предмет науки про фінанси. Фінанси як специфічна форма суспільних відносин, підсистема економічного базису. Специфічні ознаки фінансів, їх суспільне призначення. Фінансові категорії як форма наукового пізнання сутності фінансових відношень. Прості й складні фінансові категорії. Сфери фінансів: державні, міжнародні. Фінанси підприємств і організацій. Ланки фінансових відносин. Поняття фінансової системи України. Розподільна функція та її зміст. Об'єкти та суб'єкти розподілу і перерозподілу вартості суспільного продукту. Контрольна функція фінансів. Форми фінансового забезпечення: державне фінансування, кредитування, самофінансування. Роль фінансів у регулюванні вартісних пропорцій господарства, галузевої та територіальної структури виробництва. Фінансове стимулювання як один із методів державного впливу на відтворювальний процес.	Самостійна робота	Дискусійні питання суті і функцій фінансів в економічній літературі. Суспільне призначення фінансового контролю як форми реалізації контрольної функції фінансів. Взаємозв'язок і відмінності фінансів з іншими економічними категоріями у процесі вартісного розподілу. Стратегія розвитку фінансового сектору України до 2025 року.
-----------------	---	----------------------------	--	--------------------------	--

Лекція 2	Тема 2 Генезис і еволюція фінансів.	Практичне заняття 2	Об'єктивні передумови виникнення фінансів. Фінанси як економічна, вартісна, розподільна, історична категорія. Фінансова система. Функції фінансової системи та її еволюція.	Відмінності між фінансами в окремих людських цивілізаціях. Суспільне призначення фінансів. Кількісний та якісний вплив фінансів на суспільне виробництво та матеріальні інтереси суб'єктів господарювання.
Лекція 3	Тема 3 Фінансове право і фінансова політика.	Практичне заняття 3	Фінансова політика як складова частина економічної та соціальної політики держави. Взаємозв'язок фінансів і фінансової політики, її задача. Стратегія і тактика фінансової політики. Фінансова політика України на сучасному етапі. Реалізація фінансової політики. Фінансовий механізм як сукупність форм та методів організації фінансових відносин. Фінансове планування: сутність, принципи, методи, задача. Система фінансових планів та їх характеристика. Зведений фінансовий баланс держави. Управління фінансами. Об'єкти та суб'єкти управління. Функції Президента, законодавчих й виконавчих органів державної влади й управління щодо загального управління фінансами. Права й обов'язки органів виконавчої влади і управління щодо оперативного управління фінансами. Автоматизовані системи управління фінансами. Фінансовий контроль. Сутність фінансового контролю, його значення. Види, форми та методи фінансового контролю. Фінансовий аудит як незалежний фінансовий контроль. Відновлення та розвиток аудиторського контролю. Суб'єкти фінансового контролю в Україні. Шляхи підвищення діяльності фінансового контролю.	Фінансова політика як складова економічної політики держави. Реформування фінансового механізму в умовах демократичних та ринкових перетворень. Взаємодії фінансового механізму з фінансовою політикою. Стратегія розвитку фінансового сектору України до 2025 року. Завдання фінансової політики
Лекція 4	Тема 4 Податки. Податкова система	Практичне заняття 4	Суть і функції податків. Класифікація податків, її ознаки. Види податків. Прями податки. Непрямі податки. Податкова система: поняття, основи побудови. Принципи й методи оподаткування. Податкова система України, основні етапи її становлення. Економічна суть податку на добавлену вартість. Методика включення податку в ціни товарів, робіт, послуг. Визначення оподатковуваного обороту. Пільги щодо податку на додану вартість, їх економічна й соціальна роль. Порядок і строки сплати в бюджет. Акцизи як форма специфічних податків. Платники акцизного збору, визначення його суми. Пільги щодо акцизного оподаткування, порядок і строки сплати	Об'єктивна необхідність, економічна сутність податків. Дискусійні питання функцій податків. Форми прояву податкових платежів (податок, плата, відрахування, внесок, збір).

			акцизного збору в бюджет. Платники й ставки мита. Порядок перерахування мита в бюджет. Платники, об'єкт оподаткування, ставки податку. Особливості оподаткування окремих видів доходів. Пільги щодо оподаткування прибутку. Порядок обчислення й сплати в бюджет.	
Лекція 5	Тема 4 Податки. Податкова система	Практичне заняття 5	Прибутковий податок з громадян як форма індивідуального оподаткування населення, його регулююча функція й значення у формуванні доходів бюджету. Основи прибуткового оподаткування населення. Побудова шкали ставок оподаткування. Оподаткування доходів громадян від підприємницької діяльності. Оподаткування доходів іноземних громадян. Платники податку. Порядок обрахунку й внесення в бюджет. Економічне призначення ресурсних платежів. Види плати за ресурси, визначення ставок і платників. Лісовий дохід. Плата за землю. Плата за воду. Плата для . відшкодування витрат на геологорозвідувальні роботи. Плата за спеціальне використання природних ресурсів.	Поняття і показники податкового тягаря. Сутність і наукові принципи побудови податкової системи. Напрями вдосконалення податкової політики держави.
Лекція 6	Тема 5 Бюджет. Бюджетна система.	Практичне заняття 6	Місце й значення бюджету в загальній системі фінансових відносин. Розподільна й контрольна функції бюджету. Бюджетний механізм фінансового регулювання в умовах переходу до ринкових відносин. Фінансова програма оздоровлення економіки України та роль бюджету в її здійсненні. Поняття бюджетного устрою й бюджетної системи. Види бюджетів України. Розподіл доходів і витрат між ланками бюджетної системи.	Фінансова програма оздоровлення економіки України та роль бюджету в її здійсненні. Сучасні методи бюджетного планування та їх ефективність. Бюджетні права державних органів законодавчої й виконавчої влади.
Лекція 7	Тема 5 Бюджет. Бюджетна система	Практичне заняття 7	Бюджетне регулювання. Поняття закріплених і регулюючих доходів. Субсидії, субвенції, дотації, їх значення в збалансуванні бюджетів різних рівнів. Поняття бюджетного процесу і його основні елементи. Організація бюджетного планування. Порядок складання, розгляду й затвердження проектів державного й місцевих бюджетів. Удосконалення бюджетного планування й бюджетного регулювання. Касове виконання доходної та видаткової частини державного й місцевого бюджетів. Бюджетні права державних органів законодавчої й виконавчої влади.	Шляхи удосконалення бюджетного регулювання (зарубіжний та вітчизняний досвід).

Лекція 8	Тема 6. Страхування і страховий ринок	Практичне заняття 8	Економічна необхідність і роль страхування в забезпеченні безперервності суспільного виробництва. Особливості фінансових відносин у сфері страхування. Форми й методи страхового захисту. Система страхових фондів. Класифікація страхування за об'єктами та ознакою ризику. Принципи обов'язкового й добровільного страхування. Страхування майна юридичних і фізичних осіб, його види й форми. Страхування кредитних і фінансових ризиків. Економічна необхідність, значення й види. Умови страхування кредитних і фінансових ризиків.	Особове страхування, його суть і значення в забезпеченні соціального захисту громадян. Види особового обов'язкового й добровільного страхування. Перестраховання. Необхідність перестраховання для забезпечення сталості страхових операцій.
Лекція 9	Тема 6. Страхування і страховий ринок	Практичне заняття 9	Доходи й витрати страховика. Страхові платежі як основне джерело доходів страховика. Витрати на виплату страхового відшкодування й страхових сум, відрахування в запасні й резервні фонди. Фінансові результати страхових операцій, їх рентабельність. Прибуток страхових організацій, його розподіл і використання. Поняття страхового ринку та його організаційна структура. Учасники страхового ринку. Організаційні форми існування страхових компаній. Державний нагляд за страховою діяльністю в Україні. Ліцензування страхової діяльності. Формування й розвиток страхового ринку в Україні.	Особове страхування, його суть і значення в забезпеченні соціального захисту громадян. Види особового обов'язкового й добровільного страхування. Перестраховання. Необхідність перестраховання для забезпечення сталості страхових операцій.
Лекція 10.	Тема 7. Фінансовий ринок	Практичне заняття 10	Класифікація фінансових ринків. Грошовий ринок. Ринок капіталів. Ризикові та без ризикові фінансові ринки. Місцеві, регіональні, національні, міжнародні, всесвітні фінансові ринки. Первинний і вторинний фінансові ринки. Економічні передумови функціонування фінансового ринку в Україні. Види цінних паперів, які можуть випускатись і обертатися в Україні. Основні характеристики цінних паперів. Правове регулювання фінансового ринку. Порядок реєстрації й обігу цінних паперів. Діяльність із випуску та з підтримання обігу цінних паперів. Оподаткування доходів від цінних паперів. Державний контроль за випуском і обігом цінних паперів.	Економічні передумови функціонування фінансового ринку в Україні. Правове регулювання фінансового ринку
Лекція 11.	Тема 7. Фінансовий ринок	Практичне заняття 11	Правові положення роботи на фондовій біржі. Організація й порядок роботи. Правила торгівлі. Види угод, порядок розрахунків. Порядок допуску цінних паперів до обігу на фондових біржах в Україні. Брокерські (дилерські) контори. Формування статутного фонду. Прибуток. Розподіл прибутку.	Стан та перспективи розвитку фінансового ринку в Україні.

Лекція 12	Тема 8. Фінанси суб'єктів господарювання	Практичне заняття 12	Суб'єкти підприємницької діяльності. Обмеження в зайнятості підприємницькою діяльністю. Ліцензування окремих видів підприємницької діяльності. Грошові надходження підприємств, їх склад, економічна характеристика й класифікація. Балансовий і чистий прибуток. Економічний зміст прибутку. Розподіл прибутку. Фонди грошових коштів, що формуються за рахунок прибутку. Управління прибутком та рентабельністю підприємства. Оборотні кошти підприємств, їх економічна суть та структура. Фінансові аспекти формування та використання оборотних активів, необхідність нормування оборотних активів. Сутність нормування, та його основи. Показники стану й ефективності використання оборотних коштів.	Державне регулювання підприємницької діяльності. Проблеми становлення і розвитку малого бізнесу в Україні. Обмеження в зайнятості підприємницькою діяльністю. Ліцензування окремих видів підприємницької діяльності.
Лекція 13	Тема 8 Фінанси суб'єктів господарювання	Практичне заняття 13	Сутність та класифікація основних засобів. Джерела фінансування відтворення основних засобів. Амортизація основних засобів. Методи нарахування амортизації. Амортизаційна політика. Показники стану й ефективності використання основних засобів. Системи показників оцінки фінансового стану. Ліквідність і платоспроможність підприємства. Особливості фінансових відносин на підприємствах різних форм власності й господарювання.	Особливості фінансових відносин на підприємствах різних форм власності й господарювання.
Лекція 14	Тема 9. Міжнародні фінанси	Практичне заняття 14	Міжнародні фінансові інститути. Світовий банк. Міжнародний валютний фонд. Міжнародний банк реконструкції та розвитку. Основні складові міжнародного фінансового ринку. Міжнародний ринок кредитних ресурсів. Міжнародний ринок цінних паперів.	Сучасний стан та тенденції розвитку міжнародного фінансового ринку в умовах світової економічної глобалізації. Створення і функціонування міжнародних фінансових інститутів (за вільним вибором здобувача).
Лекція 15	Тема 9. Міжнародні фінанси	Практичне заняття 15	Фінансовий механізм зовнішньоекономічної діяльності. Суб'єкти та види зовнішньоекономічної діяльності. Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні. Зовнішньоекономічна політика. Митне регулювання та митний контроль. Митний тариф. Митні ставки та пільги. Валютні фонди та резерви. Валютна виручка підприємств, її розподіл. Особливості нормування статутного капіталу та розподіл прибутку спільних підприємств.	Спільні підприємства як форма міжнародної економічної співпраці. Фінансові ресурси підприємств з іноземними інвестиціями.

МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Лекційні і практичні заняття укомплектовано наступним обладнанням: мультимедійне обладнання для презентації, маркерна дошка і екран.
Система дистанційного навчання і контролю Moodle - URL: <http://moodle-new.dgma.donetsk.ua/course/view.php?id=900&notifyeditingon=1>

ЛІТЕРАТУРА ТА НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

Основна

1. Бюджетний кодекс України: Закон України № 2456-VI від 08.07.2010р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.
2. Венгер В.В. Фінанси: навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 432 с.
3. Волохова І. С., Шикіна Н. А., Волкова О. Г. Фінанси: навчальний посібник. Одеса, 2018. 262 с.
4. Господарський кодекс України: Закон України № 436-IV від 16.01.2003р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
5. Кремень О.І., Кремень В.М. Фінанси: навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 416 с.
6. Податковий кодекс України: Закон України № 2756-VI від 02.12.2010 р. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
7. Стойко О.Я., Дема Д.І. Фінанси: підручн. / О.Я. Стойко, Д.І. Дема; за ред. О.Я. Стойка. К.: Алерта, 2017. 406 с.
8. Фінанси. Підручник / І.О. Лютий, С.Я. Боринець, З.С. Варналій, та ін.; за ред. д.е.н., проф. І.О. Лютого. Київ : Видавництво Ліра-К, 2017. 720 с.
9. Фінанси : навчальний посібник / І. В. Журавльова, О. В. Гаврильченко, О. П. Полтініна та ін. ; за заг. ред. д-ра екон. наук, професора І. В. Журавльової. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2017. 330 с.

Додаткова

1. Грушко В.І., Наконечна О.С., Чумаченко О.Г. Національні фінанси: підручник. Київ : ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», 2017. 660 с.
2. Говорушко Т.А. Страхування: Навч. посіб./ Т.А. Говорушко. - Львів: "Магнолія 2006", 2016. - 328 с.
3. Замасло О. Т. Податкова система України: теорія, методологія, практика : монографія. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2017. 420 с.
5. Кізіма Т.О. Фінанси домогосподарств: Навч. посіб./ Кізіма Т.О., Карпшин Н.І., Сидор І.П. та ін.; За ред. Т.О. Кізіми. - Тернопіль: ТНЕУ, 2014. - 228 с.
6. Козак Ю.Г. Міжнародні фінанси: Навч. посіб. - 5-те вид. перероб. та доп./ за ред. Ю.Г.Козака. - Київ-Катовіце: Центр учбової літератури, 2014. - 348 с.
7. Непочатенко О.О., Мельничук Н.Ю. Фінанси підприємств: підручник. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 504 с.

Web-ресурси

1. <http://www.sdfm.gov.ua/index.php?lang=uk/>
2. <http://www.ukrstat.gov.ua>
3. <http://www.bank.gov.ua>
4. <http://rada.gov.ua>

ПЕРЕЛІК ЗАПИТАНЬ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ЕКЗАМЕНУ

Предмет науки про фінанси. Суб'єкти, об'єкти і зміст фінансових відносин на мікро- і макрорівні. Фінансові категорії. Поняття і терміни у фінансовій науці. Історичні передумови виникнення фінансів. Фінанси як економічна категорія розподілу. Взаємозв'язок фінансів з іншими економічними категоріями, які приймають участь у вартісному розподілі (ціною заробітною платою, кредитом). Функції фінансів, їх зміст і взаємозв'язок. Дискусійні питання щодо функцій фінансів. Сфери фінансових відносин та інституційна структура фінансової системи. Суспільне призначення фінансів та їх об'єктивна необхідність. Вплив фінансів на суспільне виробництво (напрями, якісний і кількісний аспекти). Правове регулювання фінансових відносин. Взаємозв'язок фінансового права і фінансової політики. Фінансова політика як складова економічної політики держави. Завдання фінансової політики. Об'єктивна необхідність, економічна сутність, ознаки і функції податків. Дискусійні питання функцій податків. Форми прояву податкових платежів (податок, плата, відрахування, внесок, збір). Елементи системи оподаткування. Класифікації податків за різними ознаками, їх характеристика. Прямі і непрямі податки, їх сутність, види, переваги і недоліки. Податкові пільги, їх види і регулююча роль. Поняття і показники податкового тягаря. Сутність і наукові принципи побудови податкової системи. Податкова система України: принципи побудови, характеристика складу і структури. Економічний зміст бюджету, його ознаки і функції як фінансової категорії. Місце бюджету в розподілі вартості ВВП і шляхи його впливу на цей розподіл. Характеристика бюджету як основного фінансового плану держави. Показники, що характеризують стан бюджету. Загальний і спеціальний фонд бюджету. Бюджет як централізований фінансовий фонд держави. Роль бюджету у соціально-

економічному розвитку держави. Економічна сутність бюджетних доходів і видатків, форми їх вияву і матеріальне втілення. Структура доходів бюджету, їх динаміка і тенденції розвитку. Фактори, що впливають на структуру бюджетних доходів. Структура бюджетних видатків, їх динаміка і тенденції розвитку. Пріоритетні напрями бюджетних видатків в Україні. Класифікація доходів і видатків бюджету. Сутність, форми і принципи бюджетного фінансування. Секвестр видатків бюджету: зміст поняття, мета і умови проведення. Захищені статті державного бюджету України. Бюджетний устрій і бюджетна система: поняття, основи та принципи побудови. Ієрархічна будова бюджетної системи України. Критерії розмежування доходів і видатків між бюджетами. Зміст і основи організації фінансів суб'єктів господарювання. Особливості організації фінансів підприємств різних форм власності та видів економічної діяльності. Фінансові аспекти формування та використання оборотних активів підприємства. Показники стану й ефективності використання оборотних коштів. Сутність та класифікація основних засобів підприємства. Джерела фінансування відтворення основних засобів. Амортизація основних засобів. Методи нарахування амортизації. Амортизаційна політика. Показники стану й ефективності використання основних засобів. Економічна природа страхування, його функції. Види і форми страхування. Галузі страхування. Основні поняття в страхуванні. Соціальне страхування, його види та призначення. Майнове страхування, його види та призначення. Особисте страхування, його види та призначення. Ринок страхових послуг і перспективи його розвитку. Фінансові результати страхових операцій, їх рентабельність. Прибуток страхових організацій, його розподіл і використання. Фінансовий ринок і його роль в ефективному розподілі фінансових ресурсів. Структура фінансового ринку та його складові. Інструменти фінансового ринку і їх характеристика. Сутність ринку капіталу, його структура та роль. Класифікація фінансових активів, характеристика окремих видів і груп. Основні види цінних паперів, їх загальна характеристика. Економічна природа і система міжнародних фінансових відносин. Міжнародний фінансовий ринок, його структура і роль у міжнародному розподілі капіталу. Міжнародна фінансова політика та її типи. Інструменти валютної політики держави і їх зміст. Міжнародні фінансові інститути та їх функції. Створення і функціонування міжнародних фінансових інститутів: Міжнародний банк реконструкції та розвитку (МБРР), Міжнародна Фінансова корпорація (МФК), Міжнародна асоціація розвитку (МАР). Створення і функціонування міжнародних фінансових інститутів: МВФ (міжнародний валютний фонд), СБ (Світовий банк). Фінансовий механізм зовнішньоекономічної діяльності. Суб'єкти та види зовнішньоекономічної діяльності. Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні. Зовнішньоекономічна політика. Митне регулювання та митний контроль. Митний тариф. Митні ставки та пільги. Валютні фонди та резерви. Валютна виручка підприємств, її розподіл. Спільні підприємства як форма міжнародної економічної співпраці. Фінансові ресурси підприємств з іноземними інвестиціями.

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

Розподіл балів для оцінювання успішності студента	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	Нарахування балів
	90-100	A	відмінно	
	82-89	B	добре	
	75-81	C		
	64-74	D	задовільно	
	60-63	E		
	35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни		

Бали нараховуються за наступним співвідношенням:

- написання модульних контрольних робіт та підсумкової модульної роботи: 50 % семестрової оцінки;
- практичні заняття: 25% семестрової оцінки;
- самостійна робота: 25% семестрової оцінки

НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ЕТИКИ

Здобувач повинен дотримуватися «Кодексу етики академічних взаємовідносин та доброчесності ДДМА: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність. Конфліктні ситуації повинні відкрито обговорюватися в навчальних групах з викладачем, а при нерозв'язності конфлікту звертатись до завідувача кафедри фінансів, банківської справи та підприємництва.

Силабус за змістом відповідає робочій програмі навчальної дисципліни

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри Менеджмент
Протокол № 1 від 28.08.2025

Завідувач кафедри:

 /Фоміченко І.П./

Розробник:

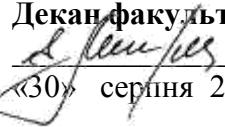
 /Єлецьких С.Я./

Гарант освітньої програми:

 /Бурцева О.Є./

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Декан факультету:

 /Мироненко С.В./

«30» серпня 2025 р.

